Κλασική εποχή

Η κλασική εποχή στην Ελλάδα, που εκτείνεται χρονικά από τις αρχές του 5ου π.Χ. αιώνα έως το το θάνατο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, το 323 π.Χ., οδήγησε στο απόγειο της ακμής τους τις τέχνες, τα γράμματα, τη φιλοσοφία, τις πολιτειακές δομές και θεμελίωσε αξίες διαχρονικές στην παγκόσμια ιστορία της ανθρώπινης διανόησης. Ο όρος "κλασικό" ταυτίστηκε με την τελειότητα και τη διαχρονικότητα.

Είναι η περίοδος της αρχιτεκτονικής, που, σύμφωνα με το οικοδομικό πρόγραμμα του Περικλή, οικοδομείται η κλασική Ακρόπολη, ο Παρθενώνας, τα Προπύλαια, το Ερέχθειο. Η γλυπτική μετουσιώνεται σε κυρίαρχο εκπρόσωπο της κλασικής τέχνης, με άρτιες γλυπτές μορφές διακατεχόμενες από αρμονία και πάθος σε τέλεια ισορροπία, γαλήνη, ήθος και βαθειά εσωτερικότητα. Η γέννηση του δημοκρατικού πολιτεύματος συντελέστηκε στην Αθήνα και έδωσε δικαίωμα ψήφου και ελεύθερης έκφρασης στους ελεύθερους αθηναίους πολίτες άνω των 30. Η ανοιχτή δημοκρατική Αθήνα επέτρεψε την εξέλιξη της φιλοσοφίας με εκπροσώπους της τον Σωκράτη, τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, καθώς και της δραματικής τέχνης με κορυφαίους τραγωδούς τον Αισχύλο, τον Σοφοκλή και τον Ευρυπίδη. Οι κωμωδίες του Αριστοφάνη καυτηρίασαν με κυνικό τρόπο τα μειονεκτήματα της αθηναϊκής δημοκρατίας ενώ την ίδια περίοδο, ο "πατέρας της ιστοριογραφίας" Ηρόδοτος συνέγραψε τους περσικούς πολέμους.

Στον αντίποδα της Αθήνας, η δεύτερη ισχυρή πόλη στον ελλαδικό χώρο ήταν η ολιγαρχική και συντηρητική Σπάρτη. Οι ηγεμονικές διαθέσεις των δύο πόλεων συνετέλεσαν στο ξέσπασμα του Πελοποννησιακού πολέμου το 431 π.Χ., με τρομακτικές απώλειες σε αμφότερες τις παρατάξεις, ο οποίος οδήγησε σε αποδυνάμωση του αθηναϊκού μεγαλείου. Συγχρόνως, η ανόδος του Φιλίππου Β' στο βασίλειο της Μακεδονίας το 359 π.Χ. σηματοδότησε την απαρχή μίας νέας ηγεμονίας στον ελλαδικό χώρο. Μετά τη δολοφονία του Φιλίππου το 336 μ.Χ., ο Αλέξανδρος ο Μέγας, ένας από τους μεγαλύτερους στρατιωτικούς ηγέτες της παγκόσμιας ιστορίας, αναλαμβάνει την εξουσία και επεκτείνει με τις δεκαετείς κατακτήσεις του τα ελληνικά σύνορα έως την Ινδία και την Αίγυπτο. Το τέλος της κλασικής περιόδου επέρχεται με το θάνατο του Αλεξάνδρου, το 323 π.Χ

Σημαντικές χρονολογίες:

479/8 π.Χ. Ανοικοδόμηση του θεμιστόκλειου τείχους.

478/7 π.Χ. Ίδρυση της Δηλιακής ή 'Α Αθηναϊκής Συμμαχίας.

451 π.Χ. Όλοι οι ενήλικες Αθηναίοι πολίτες αποκτούν δικαίωμα συμμετοχής στην εκκλησία του Δήμου, το κυρίαρχο όργανο εξουσίας της αθηναϊκής δημοκρατίας.

450/440 π.Χ. Κατασκευή του Κανόνα του Πολυκλείτου. Στο έργο αυτό συνοψίζεται η μελέτη του για τις ιδανικές αναλογίες των ανθρώπινων αγαλματικών τύπων που περιέγραψε στο ομώνυμο σύγγραμμά του "Κανών".

448/7 - 433/2 π.Χ. Οικοδόμηση Παρθενώνα. Οι αρχιτέκτονες του ναού ήταν ο Ικτίνος και ο Καλλικράτης ενώ την κύρια εποπτεία του γλυπτού διακόσμου είχε ο Φειδίας.

442 π.Χ. περίπου. Συγγραφή της Αντιγόνης του Σοφοκλή.

431 - 404 π.Χ. Πελοποννησιακός πόλεμος.

421 π.Χ. Ειρήνη του Νικία.

357 - 355 π.Χ. Συμμαχικός πόλεμος των Αθηναίων. Ήττα της Αθήνας.

356 π.Χ. Γέννηση του Αλεξάνδρου του Μεγάλου.

347 - 342 π.Χ. Συγγραφή της Ποιητικής του Αριστοτέλη.

338 π.Χ. Μάχη της Χαιρώνειας. Νίκη του Φιλίππου ΄Β.

337 π.Χ. Πανελήνιο συνέδριο της Κορίνθου. Ο Φίλιππος ΄Β ορίζεται "στρατηγός αυτοκράτωρ" στη πανελλήνια εκστρατεία εναντίων των Περσών.

336 π.Χ. Ο Μέγας Αλέξανδρος γίνεται βασιλίας της Μακεδονίας μετά τη δολοφονία του Φιλίππου του Β΄